

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام کلاس: نام دبیر: مجیدی نیا	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ کارشناسی سنجش دبیرستان دخترانه غیر دولتی شایان	نام درس: علوم و فنون ادبی ۳ مدت امتحان: ۹۰ دقیقه پایه: دوازدهم تاریخ امتحان: ۹۷/۱۰/ صفحه: ۱
دی ماه سال تحصیلی: ۹۷-۹۸ شماره دانش آموزی: تعداد صفحات: ۳ تعداد سوالات: ۲۲	جمع با حروف امضا نام و نام خانوادگی مصحح	
بارم	ردیف	
۰/۲۵	۱- اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت که بود؟ ☐ الف) میرزا آقا تبریزی ☐ ب) محمدباقر میرزا خسروی ☐ ج) میرزا حبیب اصفهانی ☐ د) ناظم الاسلام کرمانی	
۰/۱۵	۲- علل پیروی شاعران دوره بازگشت از اسلوب‌های کهن ادب فارسی چیست؟	
۰/۱۵	۳- دو نفر از شاعرانی را که در دوره بازگشت به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی قصیده سرایی می‌کردند، نام ببرید.	
۰/۱۵	۴- دو نمونه از عوامل مؤثر در بیداری جامعه در دوره بیداری ادبی را بنویسید.	
۰/۲۵	۵- ملک‌الشعرای بهار و ..... از جمله شاعران پایبند به سنت‌های ادبی گذشته بودند.	
۱/۵	۶- بیت « شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طبیب جان خرابم کسی ورای تو نیست » را تقطیع هجایی کنید و همسان یا ناهمسان بودن آن را مشخص کنید.	
۱	۷- پایه‌های آوایی بیت « درد عشقی کشیده‌ام که مپرس زهر هجری چشیده‌ام که مپرس » را بنویسید.	
۰/۱۵	۸- هر دو وزن بیت زیر را بنویسید. « بنمای رخ که باغ گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست »	

۹- انواع اختیارات زبانی را در اشعار زیر بیابید و بنویسید.

الف) کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست گشت هر گوشه چشم از غم دل دریایی

۲/۲۵

ب) نرگسم سوی چمن خواند و سرودم سوی باغ من مردد که دهم دل به کدام ای شیراز

ج) همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفلها

۰/۵

۱۰- واژه‌های زیر را تقطیع کرده و نشانه‌های هجایی آنها را بنویسید.

الف) بیابان ب) میانه

۰/۲۵

۱۱- مصوت بلند / و / در کدام یک از واژه‌های زیر احتمال کوتاه تلفظ شدن دارد؟

الف) مو ب) رو ج) سو د) بو

۰/۵

۱۲- یکی از ضعف‌های تکنیکی در داستان‌های دوره مشروطه چیست؟

۰/۵

۱۳- از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر عصر بیداری چیست؟

۰/۷۵

۱۴- شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری را نام ببرید؟ (سه نمونه)

۰/۵

۱۵- از آغاز سلطنت ناصرالدین شاه تا پدید آمدن مشروطیت، نثر فارسی چگونه ادامه یافت؟

۱/۵

۱۶- تلمیح به کار رفته در ابیات زیر را توضیح دهید:

الف) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است سر آن دانه که شد رهن آدم، با اوست

ب) اول و آخر اوست در همه احوال ظاهر و باطن اوست در همه ابواب

۰/۷۵

۱۷- هر یک از توضیحات به کدام اصطلاح مربوط است؟ وصل کنید.

الف) گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است که معنای بسیار در کمترین واژه‌ها جای می‌دهد. تضمین
ب) آوردن آیه، حدیث، مصراع، بیت یا سخن دیگری را در شعر یا کلام گویند. بدیع
ج) به مجموعه آرایه‌هایی گفته می‌شود که بر زیبایی لفظی و معنایی سخن می‌افزاید. تلمیح

۱۸- در همهٔ ابیات، آرایه‌های مراعات نظیر و تلمیح هر دو، وجود دارند، به جز:

☐	الف) چون زلیخا مشربان ما را تلاش قرب نیست	دیدۀ یعقوب ما را بوی پیراهن بس است
☐	ب) غنچه چون عیسی به گفتار آمده‌است از مهد شاخ	گل چو مریم مهر خاموشی به لب بنهاده‌است
☐	ج) آسمان بار امانت نتوانست کشید	قرعۀ کار به نام من دیوانه زدند
☐	د) جسمی دارم چو جان مجنون همه درد	جانی دارم چو زلف لیلی همه تاب

۰/۵

۱۹- در ابیات زیر آرایه‌های تضاد و متناقض نما را مشخص کنید:

الف) هر کبوتر می‌پرد زی جانبی	وین کبوتر جانب بی‌جانبی
ب) کی به اقیانوس وصلت دست می‌یابم که هست	طالعم طوفانی از هجران طولانی تو
ج) نسخهٔ قانون عشقت باید ای بیمار نفس	تا شفا بخشد دوا با درد نادانی تو
د) پیش کسی که سلطنت فقر یافته‌است	جمعیت حواس به لشکر برابر است

۲

۲۰- در بیت زیر لف و نشر را توضیح دهید. (مرتب یا مشوش بودن آن را مشخص کنید.)

ای که با زلف و رخ یار گذاری شب و روز
فرصت باد که خوش صبحی و شامی داری

۱/۵

۲۱- متن زیر را در دو سطح زبانی و فکری تحلیل کنید و بگویید متعلق به کدام دوره است.

اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده‌ایم. لکن اگر « خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم. هر آینه به خوبی مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنهٔ ۱۳۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آنها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیرنظام احدی را سراغ نداریم؛ چه آن بزرگ مرد از آن یکه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. یعنی پسر آشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود.

۱/۵

۲۲- با دقت در ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید:

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی	دست خود ز جان شستم از برای آزادی
تا مگر به دست آرم دامن وصالش را	می‌دوم به پای سر در قفای آزادی
در محیط طوفان ز ماهرانه در جنگ است	ناخ‌دای استبداد با خدای آزادی
دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین	می‌توان تو را گفتن پیشوای آزادی
فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل	دل نثار استقلال جان فدای آزادی
- الف) دو ویژگی زبانی
ب) دو ویژگی ادبی
ج) ویژگی فکری
د) متعلق به کدام سبک است؟

۲

بالهای اندیشه تان همیشه در پرواز

پیروز باشید